

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Předložená diplomová práce deklaruje, že jejím cílem je navrhnout a v praxi ověřit aktivity pro cílené na rozvoj slovní zásoby u žáků s dyslexií. S ohledem na současné inkluzivní pojetí vzdělávání jde o téma aktuální a vhodně zvolené.

Práce je tradičně rozdělena na část teoretickou a praktickou, část teoretická (30 stran) i praktická (29 stran) jsou vyvážené. Co se týče zásad zpracování, dle informací vedoucí práce došlo k posunu a k úpravě zadání, a to zejména v praktické části následovně: „V praktické části práce studentka nejprve prostřednictvím rozhovoru diagnostikuje potřeby konkrétních žáků s dyslexií v souvislosti s rozvojem slovní zásoby v angličtině. Poté pozorováním přímo v hodinách zjistí, zda aktivity zaměřené na rozvoj slovní zásoby používané učitelem odpovídají vydefinovaným kritériím a zjištěným potřebám žáků. Po každé hodině opět uskuteční rozhovor s danými žáky a zjistí jejich subjektivní percepci o vhodnosti použitých aktivit na rozvoj jejich slovní zásoby. Aktivity následně kriticky zhodnotí a navrhne odpovídající modifikace.“ Z tohoto důvodu je nutné, pokud diplomantka svoji práci obhájí úspěšně, aby zadání opravila a odevzdala práci se správným zadáním.

Co se týče naplnění stanoveného cíle, tj. posoudit, zda jsou aktivity cílené na rozvoj slovní zásoby vhodné pro dyslektické žáky, diplomantce se podařilo naplnit tento cíl pouze částečně, a to zejména díky zpracování praktické části práce.

Praktická část je místy částečně nesrozumitelně strukturovaná (v úvodu k práci diplomantka uvádí, že „the practical part is carried out using case study research“), ve vlastní praktické části však případovou studii řadí chybně mezi metody sběru dat, stejně tak do kapitoly 6.2.1 „Methods of data collection“ chybně zařazuje „Data analysis and evaluation“ a „activity modifications.“ Matoucí je i další členění textu, a to v kapitole 6.3 a 7. V kapitole 6.3 do výzkumného kontextu studentka řadí zjištění z úvodních strukturovaných rozhovorů, jejichž cílem bylo zmapovat potřeby a učební styly žáků s dyslexií, jak studentka sama uvádí na s. 54. Toto by však mělo být zahrnuto do kapitoly „Data analysis and discussion“, spolu s výsledky pozorování, zjištění z následného rozhovoru a případných modifikací aktivit. Členění a strukturace textu by měla jednoznačně rozlišovat mezi jednotlivými fázemi výzkumu, aby bylo srozumitelné, jak byla data získána, jakým způsobem byla vyhodnocována a jak výzkumná zjištění pomáhají odpovědět na výzkumné otázky (např. na s. 59 chybí doložení dat pro podporu tvrzení „the activity was suitable for him. However, I do not entirely agree...“).

Je také diskutabilní, zda otázky diplomantky uvedené v rozhovoru po aktivitě zjišťují skutečně to, co zjišťovat mají – např. znalost výslovnosti „...a u kolika slov si seš jistě jak se vyslovují?“ Není tedy zřejmé, zda se diplomantce podařilo realizovat validní výzkum, který by umožnil posoudit, zda jsou aktivity cílené na rozvoj slovní zásoby vhodné pro dyslektické žáky, tj. zda reflektují jejich potřeby, proč ano/ne, v jaké míře a v čem/jak došlo k modifikaci aktivit (i včetně individualizace).

Doporučuji tedy, aby se v průběhu obhajoby studentka pokusila odpovědět na tyto otázky:

1. Jak byla analyzována kvalitativní data získaná prvním a druhým rozhovorem? Vysvětlíte s oporou v literatuře.
2. Jaké jsou potřeby žáků a jakými výzkumnými zjištěními (kódy, kategoriemi) lze toto dokladovat? (první rozhovor)
3. Jak vnímají uspokojování těchto potřeb žáci po realizované aktivitě a jakými výzkumnými zjištěními (kódy, kategoriemi) lze toto dokladovat? (druhý rozhovor, pozorování)

Teoretická část mapuje legislativní kontext vzdělávání, diskutuje specifické poruchy učení a dyslexii v kontextu výuky anglického jazyka, respektive v kontextu rozvoje slovní zásoby a poskytuje tak poměrně solidní východiska pro diskutované, poměrně složité a komplexně uchopitelné téma. Nicméně, i v této části bych ocenila hlubší diskusi studentky v kapitole 1, která je prostým výtahem z legislativy, studentka zde pracuje s rozsáhlými citacemi ne zcela v souladu s požadavky na tento typ prací kladenými (např. s. 15 – 18, dále např. s. 33).

Po formální a jazykové stránce je práce zpracována téměř bezchybně, snad jen při užití zkratk bych doporučila jejich vysvětlení při první zmínce pro snazší orientaci autora, i když všechny zkratky studentka svědomitě uvádí v seznamu na začátku práce.

Návrh otázek a podnětů pro diskusi při obhajobě (kromě diskuze na další témata uvedená v tomto hodnocení výše):

Jaké jsou limity TPR ve výuce anglického jazyka? Jaké jsou jazykové cíle komunikačního přístupu? Vysvětlete s oporou v literatuře.

Definujte pojem strategie učení žáka. Na základě jakých kritérií žák volí příslušnou strategii? Vysvětlete s oporou v literatuře.

Jakými technikami lze rozvíjet sémantickou kompetenci? Vysvětlete s oporou v literatuře.

Vysvětlete s oporou v literatuře: „...the eclectic approach, ...is a method of language education that combines various approaches and methodologies to teaching a language...“ (s. 41)

Z výše uvedených důvodů navrhuji celkově hodnotit tuto kvalifikační práci jako:

D

V Pardubicích dne 23. 5. 2022

Mgr. Irena Reimannová, Ph.D., oponent práce